

สรุปเนื้อหาการประชุมทางวิชาการหรือการหารือความร่วมมือกับต่างประเทศ

กลุ่มภารกิจ : บริหารทรัพยากรบุคคล

1. ชื่อการประชุม/หัวข้อการหารือ

โครงการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวเชิงป้องกัน (Preventive Long – term Care : PLC)

2. สถานที่

โรงพยาบาลกลาง กรุงเทพมหานคร

3. วันที่

5-9 กุมภาพันธ์ 2560

4. สรุปเนื้อหา

โครงการการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวเชิงป้องกัน (Preventive Long Term Care) เป็นโครงการภายใต้ความร่วมมือระหว่างกรุงเทพมหานครและจังหวัดฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งได้สถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2549 ภายใต้ความสัมพันธ์ดังกล่าวผู้บริหารของทั้งสองเมืองต่างเห็นชอบให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาด้านการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งโครงการนี้เป็นโครงการระยะยาว 3 ปี โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก JICA มีเป้าหมายคือการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ได้แก่ การเปิดตัวโครงการฯ การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ และการฝึกอบรมบุคลากรผู้ถ่ายทอดความรู้ (Instructor) ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย บุคลากรของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง คณะผู้แทน JICA และผู้แทนจากจังหวัดฟูกูโอกะ จำนวน 140 คน

การบรรยายโครงร่างและเนื้อหาหลักของโครงการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวเชิงป้องกันในกรุงเทพมหานคร (Preventive Long-Term Care: PLC) โดย Dr. Takeo OGAWA, JICA Project Manager กล่าว PLC เป็นโครงการที่เกิดจากรัฐบาลท้องถิ่นฟูกูโอกะร่วมกับ Asia Aging Business Center และ Aso Education Service เพื่อร่วมมือกันดำเนินโครงการฯ โดยได้ทำการศึกษาข้อมูลในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งผลการศึกษาพบว่าฐานความเสี่ยงที่มีผลต่อการดำรงชีวิตมีปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ โรคเรื้อรัง (Metabolic Syndrome) ภาวะหลงลืม (Dementia) และภาวะบกพร่องของการทรงตัว (Locomotive Syndrome) ซึ่งกลุ่มที่พบมากที่สุดคือ ภาวะบกพร่องของการทรงตัว และจากข้อมูลดังกล่าวจึงได้มีการแก้ไขปัญหา พบว่ามีกิจกรรมหลายอย่างที่สามารนำมาช่วยส่งเสริมป้องกันการเกิดภาวะดังกล่าวได้ รวมทั้งการนำเอาวิธีการต่าง ๆ มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อป้องกันภาวะข้อเข่าเสื่อม ความผิดปกติที่เกิดจากการออกกำลังกายอย่างรวดเร็วที่เป็นสาเหตุทำให้มี IADL (Instrumental Activities of Daily Living) ลดลง หรือสาเหตุจากเรื่องอื่น ๆ เช่น ภาวะโภชนาการ การออกกำลังกาย และความผิดปกติของกล้ามเนื้อต่าง ๆ ดังนั้น ฟูกูโอกะจึงได้คิดค้นและประยุกต์วิธีป้องกัน และได้นิยามศัพท์ขึ้นใหม่เองว่า Cognicise ซึ่งมาจากคำว่า Cognition และ Exercise หมายถึงการป้องกันโดยการออกกำลังกายเพื่อเป็นการป้องกันการพลัดตกหกล้ม และการป้องกันภาวะบกพร่องของการทรงตัว เพื่อไม่ให้นำไปสู่ภาวะผู้สูงอายุติดบ้าน และติดเตียง ซึ่งก็พบว่ายังเป็นปัญหาทั้งในญี่ปุ่นและกรุงเทพมหานคร ส่วนการหกล้มที่เกิดจากสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมนั้นไม่ได้อยู่ในเป้าหมายในการดำเนินงานของโครงการนี้ แต่ทั้งนี้จะมีการนำเสนอเรื่องดังกล่าวให้ทราบในโอกาสที่ไปศึกษาดูงานที่จังหวัดฟูกูโอกะว่าประเทศญี่ปุ่นมีการเตรียมการในเรื่องสาธารณสุขูปโภคอย่างไร

สำหรับกรุงเทพมหานครได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมโดยวิธีออกกำลังกายอยู่บ้างแต่ยังไม่มี ความชัดเจนซึ่งหน่วยบริการทางด้านสาธารณสุขยังขาดทักษะ ขาดความรู้ในเรื่องการดูแลและชะลอวัยเชิงป้องกัน รวมทั้งประชาชนก็ยังไม่ได้รับทราบและรับรู้เกี่ยวกับแนวคิดการดูแลเชิงป้องกัน ดังนั้นจึงได้กำหนดเป้าหมายใน โครงการนี้ 3 ประเด็น ได้แก่ 1) การทำแผนงานเพื่อเตรียมความรู้ในหน่วยงานภาครัฐของกรุงเทพมหานคร 2) การวางแผนการเผยแพร่องค์ความรู้ และการสร้างเครือข่ายเพื่อถ่ายทอดความรู้ 3) การอบรมให้ความรู้แพทย์ พยาบาล บุคลากรที่เกี่ยวข้องและอาสาสมัคร ได้รับการฝึกอบรมเพื่อฝึกทักษะในการปฏิบัติ จากนั้นบุคลากรที่ ผ่านการอบรมดังกล่าวต้องนำความรู้ไปถ่ายทอดให้แก่ผู้นำชุมชนต่อไป กลุ่มเป้าหมายของประชาชนนั้นต้องมี อายุไม่เกิน 40 ปี โดยเน้นการฝึกพัฒนาการออกกำลังกาย และการใช้ความคิด ดังนั้นโครงสร้างของการ ดำเนินงานจึงควรต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานทั้งในส่วนของคณะกรรมการเพื่อการส่งเสริม โครงการฯ และคณะกรรมการดำเนินงานในชุมชน

ผู้เข้ารับการอบรมยังได้รับฟังการบรรยายผลงานการวิจัยในหัวข้อภาวะหลงลืมและวิธีการจัดการ แก่ไขในประเทศญี่ปุ่น (Perspective on the burden of dementia and its prevention in Japan : the Hisayama Study) โดย Dr. Toshiharu Ninomiya, Professor of Kyushu University โดยได้บรรยายเกี่ยว กับความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการศึกษา และผลที่ได้รับจากการ ศึกษาวิจัย เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นได้เข้าสู่สภาวะสังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วและเมื่อเทียบกับประเทศไทย พบว่าประเทศญี่ปุ่นมีระดับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุมากกว่าประเทศไทยถึง 30 ปี การศึกษาทำให้ทราบว่าโรค สมองเสื่อมคือภาวะหลงลืม และมีอาการที่มีผลกระทบต่อด้านความคิด มีสาเหตุจากเส้นโลหิตในสมอง (vascular dementia) การศึกษาทางด้านระบาดวิทยาเกี่ยวกับโรคสมองเสื่อมจะช่วยให้เราได้ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน ประมาณของผู้ที่ป่วยเป็นโรคสมองเสื่อมในแหล่งชุมชนนั้น ๆ ได้ทราบถึงความแตกต่างในแต่ละชุมชน ซึ่งจะทำ ให้ทราบถึงสมมติฐานของปัจจัยเสี่ยง นอกจากนี้การทราบจำนวนผู้ที่ป่วยเป็นโรคสมองเสื่อมในชุมชนนั้น ๆ ทำให้สามารถที่จะเตรียมแผนการช่วยเหลือได้อย่างมีคุณภาพ

ผู้แทนกรุงเทพมหานคร นายแพทย์วงวัฒน์ ลีวลักษณ์ รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย ได้บรรยาย ในหัวข้อผู้สูงอายุกับปัญหาที่ต้องแก้ไขในกรุงเทพมหานคร สถานการณ์แนวโน้มการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของ สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระดับชาติและระดับ พื้นที่ กรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ดังจะเห็นได้จากการมีนโยบายการดูแล ผู้สูงอายุภารกิจที่ 3 Bangkok Special Care ดูแลผู้สูงอายุเป็นพิเศษด้วยการเพิ่มความสะดวกรวดเร็วและ ความใส่ใจเป็นพิเศษ ในการบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข สันทนาการ บริการที่สำนักงานเขต การ เพิ่มพูนความรู้และทักษะอาชีพและการเดินทางด้วยรถตู้วีลแชร์ รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครระยะที่ 1 (พ.ศ. 2557-2560) ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบูรณาการงานด้าน ผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน และนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ผู้สูงอายุใน กรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีคุณค่าและมีความสุข

5. การดำเนินงานต่อเนื่อง

การอบรมบุคลากรครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 3-7 กรกฎาคม 2560 ณ จังหวัดพุกโกะ และการฝึกอบรมต่อเนื่อง ในเดือนพฤศจิกายน และเดือนธันวาคม 2560

6. ผู้รายงาน

กลุ่มงานต่างประเทศ 1 กองการต่างประเทศ